

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNE PRAVOBRANILKE

CHRISTINE STIX-HACKL,

predstavljeni 8. junija 2004¹

I – Uvodne ugotovitve

II – Pravni okvir

A – Zakonodaja Skupnosti

2. Člen 1 Direktive vsebuje določbe glede področja uporabe Direktive. Med drugim je v njem določeno:

1. Ta predlog za sprejetje predhodne odločbe je eden izmed štirih vzporednih postopkov² glede razlage Direktive 96/9/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 1996 o pravnem varstvu podatkovnih baz³ (v nadaljevanju: Direktiva). Predmet tega in tudi drugih postopkov je tako imenovana pravica *sui generis* in njen obseg na področju športnih stav.

„1. Ta direktiva zadeva pravno varstvo baz podatkov v vseh oblikah.

2. Za namene te direktive izraz ‚baza podatkov‘ pomeni zbirko neodvisnih del, podatkov ali drugega gradiva, ki je ki je sistematično ali metodično razporejeno in individualno dostopno z elektronskimi in drugimi sredstvi.“

1 – Jezik izvirnika: nemščina.

2 – Pred Sodiščem potekajo tudi postopki v zadevah C-46/02, C-338/02 in C-444/02, glede katerih bom danes prav tako podala svoje sklepne predloge (sodbi z dne 9. novembra 2004, Z.Odl., str. I-10365, I-10447 in I-10549).

3 – Ul. L 77, str. 20.

3. V poglavju III je s členi od 7 do 11 urejena pravica *sui generis*. V členu 7, v katerem je urejen predmet varstva, je med drugim določeno:

privoljenjem v Skupnosti izčrpa pravico do nadzora ponovne prodaje tega primerka v Skupnosti.

„1. Države članice predvidijo pravico izdelovalca baze podatkov, pri katerem je prišlo do kakovostno in/ali količinsko znatne naložbe v pridobivanje, preverjanje ali predstavitev vsebine, da prepreči neupravičeno jemanje izvlečkov in/ali ponovno uporabo celotne vsebine te baze podatkov ali njenega bistvenega dela, ocenjenega kakovostno in/ali količinsko.

Javno posojanje ni dejanje jemanja izvlečka ali ponovne uporabe.

3. Pravica iz odstavka 1 se lahko prenese, odstopi ali podeli z licenčno pogodbo.

[...]

2. V tem poglavju:

a) ‚jemanje izvlečkov‘ pomeni stalni ali začasni prenos celotne vsebine baze podatkov ali njenega bistvenega dela na drug nosilec na katerikoli način in v katerikoli obliki;

5. Ponavljajoče se in sistematično jemanje izvlečkov in/ali ponovna uporaba nebistvenih delov vsebine baze podatkov, če so to dejanja, ki nasprotujejo normalni uporabi te baze podatkov ali neupravičeno škodijo zakonitim interesom izdelovalca baze podatkov, ni dovoljeno.“

b) ‚ponovna uporaba‘ pomeni vsako obliko dajanja na voljo javnosti celotne vsebine baze podatkov ali njenega bistvenega dela z distribuiranjem primerkov, z dajanjem v najem, s sprotnim prenosom (on-line) ali drugimi oblikami prenosa. Prva prodaja primerka baze podatkov s strani imetnika pravic ali z njegovim

4. V členu 8, v katerem so urejene pravice in dolžnosti zakonitih uporabnikov, je v odstavku 1 predvideno naslednje:

„1. Izdelovalce baze podatkov, ki je na kakršenkoli način dana na voljo javnosti,

zakonitemu uporabniku baze podatkov ne sme preprečiti jemanja izvlečkov in/ali ponovne uporabe za kakršenkoli namen nebi-stvenih delov njene vsebine, ocenjenih kakovostno in/ali količinsko. Kadar je zakoniti uporabnik pooblaščen le za jemanje izvlečkov in/ali ponovno uporabo dela baze podatkov, se ta odstavek uporablja le za tisti del.“

5. V členu 9 je predvideno, da lahko države članice določijo izjeme od pravice *sui generis*.

6. V členu 10, v katerem je urejeno trajanje varstva, je v odstavku 3 določeno:

„Z vsako bistveno spremembo, vsebine baze podatkov, ocenjeno kakovostno ali količin-sko, vključno z vsako bistveno spremembo, ki izhaja iz nakopičenja zaporednih dodatkov, izbrisov ali sprememb, katere posledica bi bila, da se baza podatkov obravnava kot bistveno nova naložba, ocenjena kakovostno ali količinsko, baza podatkov, ki izhaja iz te naložbe, izpolni pogoje za lastno trajanje varstva.“

B – Nacionalna zakonodaja

7. Direktiva je bila v Združenem kraljestvu prenesena s sprejetjem Copyright and Rights in Databases Regulations 1997 (predpisi o avtorskih pravicah in pravicah glede podatkovnih baz, SI 1997, št. 3032). Udeleženci v postopku in predložitveno sodišče se strinjajo, da je besedilo teh nacionalnih predpisov enako besedilu Direktive.

III – Dejansko stanje in postopek v glavni stvari

8. Udeleženci postopka v glavni stvari so British Horseracing Board, upravljavska organizacija britanske industrije konjskih dirk (v nadaljevanju: BHB), njeni člani Jockey Club, Racehorse Association Limited, Racehorse Owners Association in Industry Committee (Horseracing) Limited ter Weatherbys kot tožeče stranke in William Hill kot tožena stranka. Ta postopek se nanaša na sprejemanje stav prek medmrežja s strani William Hilla in nekaterih njegovih konkurentov.

9. BHB je družba, ki je bila ustanovljena junija 1993 za prevzem dela dotedanjih nalog Jockey Cluba. Jockey Club je tudi po tem obdržal regulativne funkcije za britanske konjske dirke. Njegova naloga pa je poslej

bila uporaba pravil za dirke. Organizacija BHB je prevzela preostale naloge upravljanja upravnega organa za dirkanje, zlasti zbiranje podatkov za konjske dirke.

12. Stroški upravljanja in posodabljanja baze podatkov BHB znašajo okoli 4 milijone angleških funtov na leto, za to delo pa je potrebnih okoli 80 zaposlenih ter obsežna računalniška programska in strojna oprema.

10. Družba Weatherbys je vzdrževala in objavila splošno rejsko knjigo (General Stud Book), ki je uradni register čistokrvnih konjev v Veliki Britaniji in v Severni Irski. Weatherbys je poleg tega registrirana banka in ima založniški oddelek. Leta 1985 je družba Weatherbys za Jockey Club začela izdelovati elektronsko bazo podatkov z informacijami o dirkanju, ki med drugim zajema podrobnosti o registriranih konjih, njihovih lastnikih in trenerjih, njihovem hendikepu, podrobnosti o jahačih in informacije o koledarju prireditev, npr. o krajih tekmovanj, datumih, času, pogojih dirkanja, prijavah in tekmovalcih. Jockey Club bazo podatkov še vedno uporablja za nekaj svojih nalog.

13. Baza podatkov BHB vsebuje veliko število vnosov, skupaj z vnosi, ki jih je treba dnevno obdelati in shraniti. Baza je sestavljena iz 214 tabel, ki vsebujejo več kot 20 milijonov vnosov. Vsak vnos vsebuje več zapisov. Baza podatkov zajema zbirko podatkov, ki je bila sestavljena na podlagi informacij, ki so jih predložili lastniki, trenerji in druge osebe s področja konjskih dirk. Vsebuje imena in druge podrobnosti o več kot milijon konjih, ki segajo več generacij nazaj. Vsebuje tudi podrobnosti o registriranih lastnikih, tekmovalnih barvah, registriranih trenerjih in registriranih jahačih. Poleg tega vsebuje še informacije pred dirko, tj. informacije o konjskih dirkah v Veliki Britaniji, ki so na voljo pred dirkami. Te informacije vključujejo med drugim kraj in datum dirke, razdaljo dirke, merila za sprejetje na dirko, rok za oddajo prijav, znesek vpisnine in vsoto, ki jo hipodrom prispeva v nagradni sklad.

11. Leta 1999 sta bili baza podatkov z informacijami o dirkanju in rejska knjiga združeni v eno bazo podatkov. To je „baza podatkov BHB“, ki je tudi predmet spora. To bazo podatkov sestavlja in ureja družba Weatherbys. Stranke v postopku v glavni stvari soglašajo, da bazo podatkov BHB štiti pravica *sui generis*, ta pravica pa pripada enemu ali več tožnikom v postopku v glavni stvari.

14. Družba Weatherbys pred izdajo informacij pred dirko opravi tri bistvene dejavnosti. Najprej vnese informacije o lastnikih, trenerjih, jahačih, konjih itd. Tako Družba Weatherbys letno vnese imena okoli 10.000 na novo imenovanih konjev. Poleg tega za vsako dirko vnese rezultate sodelujočih konjev. Družba Weatherbys zaposluje okoli 15 oseb, katerih glavna naloga je vzpostavitev in upravljanje podatkov o konjih in osebah.

15. Nadalje je treba zagotoviti, da so konji, ki se udeležijo dirke, dejansko tisti, ki so navedeni na seznamih, izdanih pred dirko.

16. Druga bistvena dejavnost pred izdajo informacij pred dirko je dodajanje uteži in določanje hendikepa. Za vse prijave za dirke s hendikepom in dirke brez hendikepa, skupaj okoli 180.000 letno, je treba določiti uteži.

17. Tretja bistvena dejavnost družbe Weatherbys pred izdajo informacij pred dirko zajema sestavljanje seznama konjev, ki sodelujejo na dirki. To dejavnost opravlja klicni center družbe, ki stalno zaposluje do 32 oseb. Te osebe telefonsko (in po faksu) sprejemajo

vpise konjev za vsako organizirano dirko. Družba Weatherbys nato v dveh stopnjah preveri ujemanje lastnosti konja z merili za sprejetje na dirko.

18. Glede dejanj, opisanih v točkah od 24 do 31 ter od 32 do 35 predložitvene odločbe, glej prilogo k tem sklepnim predlogom.

19. Informacije, shranjene v bazi podatkov BHB, so zanimive za veliko različnih uporabnikov. Bistveni izvlečki iz baze podatkov so dani na razpolago industriji dirkanja, med drugim predstavnikom hipodromov po vsej deželi, lastnikom dirkalnih konj, trenerjem, jahačem in njihovim agentom, Jockey Clubu, izdelovalcem rodovnikov in tujim organom za dirkanje. Informacije so tem subjektom na voljo dnevno prek skupne medmrežne strani družbe Weatherbys in organizacije BHB ter prek strani baze podatkov in tudi v publikaciji Racing Calendar; „uradnem listu“ BHB.

20. Informacije o dirkanju so zanimive poleg tega tudi za radijske in televizijske postaje, časopise in javnost, ki spremlja konjske dirke.

21. Informacije so dane na razpolago zjutraj na dan pred dirko. Javnost imena konjev, ki sodelujejo na vseh dirkah v Veliki Britaniji, izve popoldan na dan pred dirkami prek časopisov in ceefaxa/teleteksta.

23. William Hill je med drugim v Združenem kraljestvu eden izmed vodilnih ponudnikov stav zunaj hipodroma za britanske in tuje stranke. Skupaj s hčerinskimi družbami ponuja stalne kvote za številne dogodke, pri čemer strankam storitve pobiranja stav ponuja na dva načina: a) prek nacionalnega omrežja pooblaščenih stavnih mest in b) prek telefonskega pobiranja stav. Glavni posel William Hilla je sprejemanje stav s fiksnimi kvotami za športne in druge dogodke. William Hill ponuja tudi storitve pobiranja stav prek medmrežja. Najpomembnejši dogodek, za katerega William Hill ponuja kvote, so konjske dirke.

22. Informacije so na voljo tudi sprejemalcem stav. Prvič, podatki so dani na razpolago podjetju Racing Pages Ltd, ki ga obvladujeta in imata v lasti družba Weatherbys in tiskovno združenje. Racing Pages Ltd podatke posreduje svojim naročnikom, med katerimi so tudi sprejemalci stav. Zlasti Racing Pages Ltd svojim naročnikom praviloma dan pred dirko v elektronski obliki posreduje tako imenovan „Declarations Feed“. Ta skupaj z drugimi informacijami vsebuje seznam dirk, prijavljene konje in jahače, razdaljo in ime dirke, čase dirk in število sodelujočih konjev. Drugič, eden od naročnikov Racing Pages Ltd je Satellite Information Services Limited (v nadaljevanju SIS), ki lahko te podatke uporabi v določene namene. SIS pa te podatke svojim naročnikom dostavlja v obliki neobdelanih informacij „raw data feed“, (v nadaljevanju RDF). Ti podatki vsebujejo bistvene informacije pred dirko, brez katerih tisti, ki stavijo na konjskih dirkah, teh stav ne bi mogli sklepati.

24. William Hill je naročen tako na „Declarations Feed“ kot tudi na RDF. Vendar pa „Declarations Feed“ ne uporablja za dejavnosti, ki se nanašajo na ta postopek.

25. V odstavkih od 40 do 47 predložitvene odločbe je opisana medmrežna storitev William Hilla (glej prilogo).

26. Organizacija BHB je pri High Court of Justice uveljavljala kršitev pravice *sui generis* s strani William Hilla. K temu postopku sta kot tožeči stranki pristopili družbi Jockey Club in Weatherbys. Sodnik Laddie je odločil, da je William Hill kršil pravice

izdelovalca baze podatkov tožnikov po členih 7(1) in 7(5) Direktive. 14. marca 2001 je William Hill proti sklepu sodnika Laddieja vložil pritožbo. Ta postopek poteka pred sodiščem Court of Appeal.

matično in metodično razporejeni in individualno dostopni kot tisti iz baze podatkov?

IV – Vprašanja za predhodno odločanje

27. Court of Appeal je prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

1. Ali kateri od izrazov

a) „bistveni del vsebine baze podatkov“ ali

b) „nebistveni del vsebine baze podatkov“

iz člena 7 Direktive vključuje dela, podatke ali drugo gradivo, ki izhaja iz baze podatkov, ki pa niso enako siste-

2. Kaj pomeni „pridobivanje“ iz člena 7(1) Direktive? Zlasti, ali lahko takšno pridobivanje predstavljajo dejstva in vidiki, zgoraj predstavljenih točkah od 24 do 31?

3. Ali je „preverjanje“ iz člena 7(1) Direktive omejeno na občasno zagotavljanje, da informacija iz baze podatkov je ali ostane pravilna?

4. Kaj v členu 7(1) Direktive pomenita izraza

a) „bistven del, ocenjen kakovostno, vsebine te baze podatkov“ in

b) „bistven del, ocenjen količinsko, vsebine te baze podatkov“?

5. Kaj v členu 7(5) Direktive pomeni izraz „nebistveni deli baze podatkov“?
datkov ali drugega gradiva, ki posredno izhaja iz baze, brez neposrednega dostopa do baze podatkov?
6. Zlasti, ali v vsakem od primerov
 - a) beseda „bistven“ pomeni kaj več kot „nepomemben“ in, ob pritrdilnem odgovoru, kaj?
 - b) besedi „nebistven del“ pomenita samo to, da del ni bistven?
7. Ali se „jemanje izvlečkov“ iz člena 7 Direktive omejuje na prenos vsebine baze podatkov neposredno iz baze podatkov na drug nosilec ali pa vključuje tudi prenos del, podatkov ali drugega gradiva, ki posredno izhajajo iz baze, brez neposrednega dostopa do baze podatkov?
8. Ali se „ponovna uporaba“ iz člena 7 Direktive omejuje na dajanje na voljo javnosti vsebine baze podatkov, neposredno iz baze podatkov, ali pa vključuje tudi dajanje na voljo javnosti del po-
 9. Ali se „ponovna uporaba“ iz člena 7 Direktive omejuje na prvo dajanje baze podatkov na voljo javnosti?
 10. Kaj v členu 7(5) Direktive pomeni „dejanja, ki nasprotujejo normalni uporabi te baze podatkov ali neupravičeno škodijo zakonitim interesom izdelovalca baze podatkov“? Zlasti, ali gre pri dejstvih in vidikih iz zgoraj navedenih točk 40 do 47 v povezavi z dejstvi in vidiki iz zgoraj navedenih točk od 32 do 35 lahko za taka dejanja?
 11. Ali člen 10(3) Direktive pomeni, da je treba – če nastane „bistvena sprememba“ v vsebini baze podatkov, kar bazi podatkov, ki nastane, zaradi česar ta baza izpolnjuje pogoje za lastno trajanje varstva – bazo podatkov, ki tako nastane, šteti za novo in ločeno bazo podatkov, tudi z vidika člena 7(5)?

V – Dopustnost

28. Veliko vidikov vprašanj za predhodno odločanje ne zadeva razlage prava Skupnosti, torej Direktive, temveč se nanašajo na uporabo Direktive v določenih primerih. V zvezi s tem se strinjam s Komisijo, da to v okviru predloga za sprejetje predhodne odločbe v skladu s členom 234 Pogodbe ES ni naloga Sodišča, temveč nacionalnega sodišča, in da se mora Sodišče v zadevnem postopku omejiti na razlago prava Skupnosti.

29. V skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča je v postopku v skladu s členom 234 Pogodbe ES, ki temelji na jasni delitvi funkcij med nacionalnimi sodišči in Sodiščem, za vsako presojo konkretnih dejstev pristojno predložitveno sodišče.⁴

30. Sodišče zato ni pristojno za odločanje o dejstvih v postopku v glavni stvari ali za uporabo z njegove strani razloženih predpisov Skupnosti za nacionalne ukrepe ali okoliščine, saj je za to pristojno izključno predložitveno sodišče. Analiza posameznih dejstev v zvezi z bazo podatkov, ki je predmet

tega postopka, zahteva torej presojo dejstev, ki pa je v pristojnosti nacionalnega sodišča.⁵ Sodišče pa je pristojno za odgovore na vprašanja za predhodno odločanje.

VI – Utemeljenost: presoja

31. Vprašanja za predhodno odločanje, ki jih je zastavilo predložitveno sodišče, se nanašajo na razlago vrste določb Direktive, zlasti na tolmačenje določenih izrazov. Naslovljeni vidiki spadajo v različna področja in jih je temu primerno treba razvrstiti. Medtem ko se nekatera pravna vprašanja nanašajo na področje uporabe *ratione materiae* Direktive, se druga nanašajo na dodelitev pravice *sui generis* in na njeno vsebino.

A – Področje uporabe *ratione materiae*: izraz „baza podatkov“

32. V zvezi z zahtevami po neodvisnosti elementov baze podatkov William Hill zastopa stališče, da morajo biti „elementi“

4 – Sodbe z dne 15. novembra 1979 v zadevi Denkavit (36/79, Recueil, str. 3439, točka 12), z dne 5. oktobra 1999 v zadevi Lirussi in Bizzaro (C-175/98, Recueil, str. I-6881, točka 37), z dne 22. junija 2000 v zadevi Fornasar in drugi (C-318/98, Recueil, str. I-4785, točka 31) in z dne 16. oktobra 2003 v zadevi Traunfellner (C-421/01, Recueil, str. I-11941, točka 21 in naslednje).

5 – Prim. sodbo z dne 4. decembra 2003 v zadevi EVN (C-448/01, Recueil, str. I-14527, točka 59).

neodvisni od izdelovalca baze podatkov. To stališče ni ustrezno. Kot je razvidno iz sklicevanja na nujnost jemanja podatkov s strani William Hill, zadeva ta argument vidik, ki ga je treba razjasniti v povezavi z razlago značilnosti dejanskega stanja pojma „pridobivanje“ iz člena 7(1) Direktive.

pri čemer so posredno zaščiteni tudi pri tem nastali stroški, tj. naložba⁶.

B – Predmet varstva: pogoji

33. Pogoj za to, da je baza podatkov varovana s pravico *sui generis* v skladu s členom 7 Direktive, je izpolnjevanje pogojev iz te določbe. Zadevni postopek se nanaša na razlago nekaterih izmed teh meril.

34. V zvezi s tem je treba opozoriti na pravno razpravo o vprašanju, ali ta pravica *sui generis* služi zaščiti storitve, torej v glavnem dejavnosti izdelovanja baze podatkov, ali pa zaščiti rezultata izdelovanja. V zvezi s tem je treba ugotoviti, da Direktiva ščiti baze podatkov oziroma njihovo vsebino, ne pa v bazi podatkov zajete informacije kot take. Posledično gre torej za zaščito izdelka,

35. Zahteve, določene v členu 7 Direktive, je treba razlagati v zvezi z zahtevami, določenimi v členu 1(2). Tako je opredelitev predmeta varstva ožja od opredelitve „baze podatkov“ v smislu člena 1.

36. Z Direktivo na novo uvedena pravica *sui generis* se zgleduje po nordijskih pravicah iz kataloga in nizozemskem „geschriftenbescherming.“ To ozadje pa ne sme voditi k temu, da na teh predhodnih ureditvah v teoriji in praksi razvito razumevanje prenašamo na Direktivo. Nasprotno, Direktiva je tista, ki pomeni izhodišče za razlago nacionalnega prava, kar velja tudi za tiste države članice, v katerih so podobni predpisi veljali že pred njenim sprejetjem. Tudi v teh državah članicah se je namreč pojavila potreba po prilagoditvi nacionalnih zakonodaj določbam Direktive.

6 — Malte Grützmacher, *Urheber-, Leistungs- in Sui-generis-Schutz von Datenbanken*, 1999, str. 329; Georgios Koumantos, „Les bases de données dans la directive communautaire“, *Revue internationale du droit d'auteur* 1997, str. 79 (117). Nasprotno pa nekateri naložbe obravnavajo kot predmet zaščite (npr. Silke von Lewinski v; Michel M. Walter (ur.), *Europäisches Urheberrecht 2001*, odstavek 3, člen 7, in literatura, navedena v opombi 14, str. 329.

1. „Pridobivanje“ v smislu člena 7(1) Direktive (drugo vprašanje za predhodno odločanje)

takšnih podatkov. Če torej to razumevanje pridobivanja vzamemo za podlago, je varstvo baze podatkov iz postopka v glavni stvari odvisno od tega, ali se pridobivajo obstoječi podatki.

37. V pričujoči pravni zadevi je sporno, ali je šlo za pridobivanje v smislu člena 7(1) Direktive. Ta določba štiti namreč le naložbe v „pridobivanje“, „preverjanje“ ali „predstavitve“ vsebine baze podatkov.

40. Če pa izhajamo iz nadpomenke izdelava, torej opremljanje baze podatkov z vsebino⁸, so lahko zajeti tako obstoječi kot tudi novoustvarjeni podatki⁹.

38. Izhajati je treba iz cilja varstva s pravico *sui generis*, in sicer iz varstva izdelovanja baze podatkov. Zato lahko izdelavo obravnavamo kot nadpomenko⁷ pridobivanja, preverjanja in predstavitve.

41. Razjasnitev bi lahko prinesla primerjava izraza „pridobivanje“, uporabljenega v členu 7(1), z dejavnostmi, navedenimi v uvodni izjavi 39 Direktive. Vendar pa je treba prej opozoriti na to, da obstajajo razlike med posameznimi prevodi.

39. Postopek v glavni stvari zadeva pogosto obravnavan pravni problem, in sicer *ali* in – eventualno tudi, pod katerimi pogoji – v *kolikšnem obsegu* Direktiva varuje ne le obstoječe, temveč tudi s strani izdelovalca na novo ustvarjene podatke. Če se pridobivanje nanaša le na obstoječe podatke, bi varstvo naložb veljalo le za pridobivanje

42. Če izhajamo iz pojma, uporabljenega v nemški različici člena 7(1) („Beschaffung“), se ta lahko nanaša le na obstoječe podatke, ker je mogoče pridobiti le nekaj, kar že obstaja. Pridobivanje („Beschaffung“) je namreč nasprotni pojem od ustvarjanja („Erschaffung“). Do enakega rezultata pridemo pri razlagi besedila v portugalski, francoski,

7 – Giovanni Guglielmetti, „La tutela delle banche dati con diritto sui generis nella direttiva 96/9/CE“, *Contratto e impresa, Europa*, 1997, str. 177 (184).

8 – Andrea Etienne Calame, *Der rechtliche Schutz von Datenbanken unter besonderer Berücksichtigung des Rechts der Europäischen Gemeinschaften*, 2002, 115 FN 554.

9 – Grützmacher, navedeno v opombi 6, str. 330 in naslednje; Matthias Leistner, *Der Rechtsschutz von Datenbanken im deutschen und europäischen Recht*, 2000, str. 152.

španski in angleški različici, ki vse izhajajo iz latinske besede „obtenere“, to je pridobiti. Tudi finska in danska različica potrjujeta ozko razlago. Široka razlaga nemške in angleške različice, na katero so se sklicevale nekatere stranke, torej ni pravilna.

43. Nadaljnje usmeritve za pravilno razlago „pridobivanja“ v smislu člena 7(1) Direktive bi lahko dala njena uvodna izjava 39, ki je temeljna uvodna izjava za predmet varstva s pravico *sui generis*. V tej uvodni izjavi sta glede varovane naložbe navedeni le dve vrsti dejavnosti, namreč „pridobivanje“ in „zbiranje“ vsebine. Tudi pri tem pa nastanejo težave zaradi razlik med jezikovnimi različicami. V večini različic je za prvo navedeno dejavnost uporabljen enak pojem kot v členu 7(1). Pojmi za drugo dejavnost ne opisujejo vedno enake dejavnosti, vendar pa se v osnovi nanašajo na iskanje in zbiranje vsebine baze podatkov.

44. Jezikovne različice, ki v uvodni izjavi 39 uporabljajo pojma, ki se razlikujeta od pojmov iz člena 7(1) Direktive, je treba razlagati tako, da sta zgoraj navedeni dejavnosti zajeti s pojmom pridobivanje v smislu

člena 7(1) Direktive. Seveda se v zvezi s tem zastavlja vprašanje, zakaj uvodna izjava 39 podrobneje opisuje pridobivanje, ne pa preverjanja ali predstavitve. Zadnja pojma sta namreč navedena šele v uvodni izjavi 40.

45. Jezikovne različice, ki v uvodni izjavi 39 uporabljajo enak pojem kot v členu 7(1) Direktive, pa je po drugi strani treba razlagati tako, kot da ima pojem „pridobivanje“ v uvodni izjavi 39 ožji pomen, medtem ko ima pojem, uporabljen v členu 7(1) Direktive, širši pomen, torej zajema tudi drugo dejavnost, navedeno v uvodni izjavi 39.

46. Vse jezikovne različice zato dovoljujejo razlago, po kateri „pridobivanje“ v smislu člena 7(1) Direktive sicer ne zajema čiste zasnove podatkov, to je ustvarjanja podatkov¹⁰, torej izključuje fazo priprave¹¹. Če pa zasnova podatkov sovпада z njihovim zbiranjem in razporejanjem, je predmet varstva v skladu z Direktivo.

10 — Leistner, navedeno v opombi 9, str. 152.

11 — Guglielmetti, navedeno v opombi 7, str. 184; Gunnar W. G. Karnell, „The European *Sui Generis* Protection of Data Bases“, *Journal of the Copyright Society of the U. S. A.*, 2002, str. 993.

47. V zvezi s tem je treba spomniti na to, da ne moremo slediti tako imenovani „teoriji spin-off“. Tako tudi namen pridobivanja vsebine baze podatkov ne more imeti nobene vloge.¹² To pa pomeni, da je varstvo mogoče tudi takrat, ko je bilo pridobivanje najprej opravljeno za drugo dejavnost od izdelave zadevne baze podatkov. Direktiva namreč pridobivanje podatkov varuje tudi takrat, ko to pridobivanje ni bilo opravljeno za izdelavo baze podatkov.¹³ Navedeno potrjuje tudi razlago, da je z varstvom zajeta tudi zunanja baza podatkov, ki temelji na notranji bazi podatkov.

48. S pomočjo zgoraj razvite razlage izraza „pridobivanje“ je naloga nacionalnega sodišča, da presodi dejavnosti, povezane z bazo podatkov organizacije BHB. Pri tem gre v prvi vrsti za razvrščanje podatkov in ravnanje z njimi, od trenutka prejema podatkov pa do njihove vključitve v bazo podatkov. To med drugim zadeva vrednotenje treh glavnih dejavnosti družbe Weatherbys pred izdajo informacij pred dirko, in sicer vnos vrste informacij, dodajanje teže, določanje hendikepa in sestavljanje seznamov sodelujočih konjev. Sem spada še vnos rezultatov dirk.

12 – V zvezi s tem glej P. Bernt Hugenholtz, „De spin-off theorie uitgesponnen“, *Tidschrift voor auteurs-, media- & informatierecht*, 2002, str. 161 (164), opomba 19.

13 – Von Lewinski, navedeno zgoraj v opombi 6, peti odstavek glede člena 7.

49. Vendar tudi če te dejavnosti okvalificiramo kot ustvarjanje novih podatkov, bi lahko šlo za „pridobivanje“ v smislu člena 7(1) Direktive. To bi veljalo, če bi ustvarjanje podatkov potekalo hkrati z njihovo obdelavo in od te ne bi bilo ločljivo. Tako bi lahko bilo pri sprejetju informacij in njihovem takojšnjem vnosu v bazo podatkov.

2. „Preverjanje“ v smislu člena 7(1) Direktive (tretje vprašanje za predhodno odločanje)

50. To vprašanje za predhodno odločanje zadeva vprašanje, ali je treba nekatere dejavnosti, opravljene v povezavi z bazo podatkov BHB, opredeliti kot „preverjanje“ v smislu člena 7(1) Direktive.

51. „Preverjanje“ se za razliko od „pridobivanja“ nanaša na tiste podatke, ki že tvorijo vsebino baze podatkov. To na prvi pogled kaže na to, da trenutek preverjanja, ki je določen v členu 7(1), nastopi po vnosu, ki ga je treba preveriti. Zato se zdi, da v tej določbi

niso zajeta tista preverjanja, ki zadevajo elemente, ki jih je treba najprej vnesti, saj pri teh elementih še ne gre za obstoječo vsebino baze podatkov.

52. V bistvu gre za nadzor „elementov“ baze podatkov glede popolnosti in pravilnosti, kamor spada tudi preverjanje, ali je baza podatkov posodobljena. Rezultat takšnega preverjanja pa lahko posledično zahteva tudi pridobivanje podatkov in njihov vnos v bazo podatkov.

53. Ni sporno, da pripravljavci baze podatkov BHB izvajajo več preverjanj. Sem spadajo med drugim različna preverjanja istovetnosti v zvezi s prijaviteljem in konjem ter preverjanja izpolnjevanja pogojev za sodelovanje.

54. Vendar pa je sporno, ali in katera preverjanja zadevajo obstoječo vsebino baze podatkov, npr. določene navedbe o trenerjih, ter ali preverjanje informacij poteka pred vnosom, tj. preden je element, ki se ga preverja, del baze podatkov.

55. Toda tudi če so nekatera preverjanja, pri katerih je to potrebno, izvedena še pred vnosom v bazo podatkov, to ne pomeni, da ni

mogoče kot preverjanje v smislu člena 7(1) Direktive opredeliti tudi drugih dejavnosti nadziranja. Glede dejansko izvedene posodobitve in/ali popravka vsebine baze podatkov lahko izhajamo iz tega, da je zahteva iz Direktive po preverjanju izpolnjena. Tako zadostuje, če je številne dejavnosti mogoče opredeliti kot preverjanje v smislu člena 7(1) Direktive, bistvene naložbe pa zadevajo vsaj tisti del teh dejavnosti, ki je zajet v člen 7(1).

56. Naloga nacionalnega sodišča je, da ugotovi, ali so zadevne dejavnosti preverjanja, ki so predmet postopka o glavni stvari, „preverjanje“ v smislu člena 7(1) Direktive.

C – Vsebina pravice *sui generis*

57. Najprej je treba spomniti na to, da uvedba pravice *sui generis* pravzaprav ni bila namenjena usklajevanju zakonodaj, temveč je šlo za zavestno ustvarjanje novega prava.¹⁴ To presega dosedanje pravice o distribuciji in

¹⁴ — Skupno stališče (ES) št. 20/95, sprejeto s strani Sveta 10. julija 1995, točka obrazložitve 14.

reprodukciji. To je treba upoštevati tudi pri razlagi prepovedanih dejanj. V skladu s tem pridobi pravna opredelitev v členu 7(2) Direktive poseben pomen.

lahko prepovesta, in s tem prepovedani dejanji sta prvič jemanje izvlečkov in drugič ponovna uporaba. Pravni opredelitvi pojmov „jemanje izvlečkov“ in „ponovna uporaba“ sta v členu 7(2) Direktive.

58. V členu 7 Direktive sta na prvi pogled vsebovani dve skupini prepovedi oziroma z vidika imetnika pravice, to je izdelovalca baze podatkov, dve različni kategoriji pravic. Medtem ko so v odstavku 1 določene prepovedi glede bistvenega dela baze podatkov, so v odstavku 5 prepovedana določena dejanja glede na nebistvene dele baze podatkov. Pri izhajanju iz razmerja med bistvenim in nebistvenim pa lahko odstavek 5 razumemo tudi kot izjemo izjeme, ki izhaja iz odstavka 1.¹⁵ Odstavek 5 naj bi izključil obidenje prepovedi, normirano v odstavku 1¹⁶, zato ga lahko opredelimo za zaščitno klavzulo¹⁷.

60. V členu 7(1) normirana prepoved pa ne velja neomejeno, saj predpostavlja, da se prepovedano dejanje nanaša na celoto ali bistveni del vsebine baze podatkov.

61. Izhajajoč iz merila „bistvenega“ oz. „nebistvenega“ dela, odločilnega za uporabo člena 7(1) in (5), je zato v nadaljevanju treba opredeliti obe okoliščini. Po tem je treba obravnavati dejanja, ki so prepovedana v odstavkih 1 in 5.

59. V členu 7(1) Direktive je normirana pravica izdelovalca, da prepove določena dejanja. Iz tega hkrati izhaja prepoved teh dejanj, ki se lahko prepovejo. Dejanji, ki se

1. Bistveni ali nebistveni del baze podatkov

a) Splošne ugotovitve (prvo vprašanje za predhodno odločanje)

15 — Jens-Lienhard Gaster, *Der Rechtsschutz von Datenbanken*, 1999, odstavek 492.

16 — Oliver Hornung, *Die EU-Datenbanken Richtlinie und ihre Umsetzung in das deutsche Recht*, 1998, str. 116 in naslednje; Leistner, navedeno v opombi 9, str. 180; von Lewinski, navedeno zgoraj v opombi 6, odstavek 16 glede člena 7.

17 — Skupno stališče (ES) št. 20/95, navedeno zgoraj v opombi 14, točka obrazložitve 14.

62. V postopku je bilo navedeno, da so v členu 7(1) Direktive prepovedana le takšna

dejanja, ki vodijo k temu, da so podatki razporejeni ravno tako sistematično ali metodično ter so individualno dostopni kot v prvotni bazi podatkov.

63. Ta argument je treba razumeti tako, da določa pogoj za uporabo pravice *sui generis*. Ali takšen pogoj dejansko obstaja, je treba ugotoviti s pomočjo določb o predmetu pravice *sui generis*, zlasti s pomočjo v členu 7(2) določenih pravnih opredelitev prepovedanih dejavnosti iz člena 7(1).

64. Niti v členu 7(1) niti v členu 7(5) Direktive ni izrecno določen zgoraj omenjeni pogoj niti se nanj ne sklicujeta. Ker je v členu 1(2) izrecno navedeno, da je „[...] sistematično ali metodično razporejeno“, česar pa v členu 7 ne najdemo, je nasprotno mogoče sklepati, da zakonodajalec Skupnosti tega merila ni želel postaviti kot pogoj za uporabo člena 7.

65. Temu dodatnemu merilu pa nasprotuje tudi namen Direktive.

66. Zaščito, določeno v členu 7, bi takšno dodatno merilo namreč spodkopalo, saj bi bilo prepoved, določeno v tem predpisu, mogoče zaobiti s preprosto predelavo delov baze podatkov.

67. Iz uvodne izjave 38 pa izhaja, da se želi v Direktivi prepovedati tudi morebitne kršitve v zvezi s preurejanjem vsebine baze podatkov. Ta uvodna izjava opozarja na to nevarnost in pomanjkljivost varstva avtorske pravice.

68. Namen Direktive je prepisati novo pravico, česar ne more ovreči niti uvodna izjava 46, ki zadeva drug vidik.

69. Celotna uvodna izjava 45, po kateri zaščite avtorske pravice ni mogoče razširiti na gola dejstva in podatke, ni podprto dodatno merilo. To pa seveda ne pomeni, da varstvo zajema same podatke ali celo posamezne podatke. Predmet zaščite je in ostaja baza podatkov.

70. Posledično je treba ugotoviti, da enaka sistematična ali metodična predstavitev kot v prvotni bazi podatkov ni merilo za presojo

zakonitosti dejanj, izvedenih v zvezi z bazo podatkov. Zato mnenje, da v Direktivi niso varovani podatki, ki so sestavljeni na spremenjen ali drugače strukturiran način, ni pravilno.

71. Na prvo vprašanje za predhodno odločanje je zato treba odgovoriti, da lahko izraza „bistveni del vsebine baze podatkov“ ali „nebistveni del baze podatkov“ iz člena 7 Direktive vključujeta tudi dela, podatke ali drugo gradivo, ki izhaja iz baze podatkov, ki pa niso enako sistematično ali metodično razporejeni in individualno dostopni kot tisti iz prvotne baze podatkov.

b) Izraz „bistveni del vsebine baze podatkov“ v smislu člena 7(1) Direktive (prvo, četrto in šesti vprašanje za predhodno odločanje)

72. Z vprašanjem za predhodno določanje nacionalno sodišče želi razlago pojma „bistveni del vsebine baze podatkov“ v smislu člena 7(1) Direktive. Za razliko od drugih ključnih pojmov ta pojem v Direktivi ni opredeljen. Opredelitev je bila izpuščena v zakonodajnem postopku, in sicer v fazi Skupnega stališča Sveta.

73. V členu 7(1) Direktive sta predvideni dve možnosti. Kot izhaja iz besedila, je lahko bistvenost podana količinsko ali kakovostno. Ta konstrukcija, za katero se je odločil zakonodajalec Skupnosti, se razlaga tako, da je lahko del bistven tudi takrat, ko je bistven le v kakovostnem smislu, ne pa v količinskem. Tako je treba zavriniti trditev, da mora biti vedno podana tudi najmanjša količinska mera.

74. Količinsko alternativo je treba razumeti tako, da je treba ugotoviti količino dela vsebine baze podatkov, ki je predmet prepovedanega dejanja. Pri tem se zastavlja vprašanje, ali je zahtevan relativen ali absoluten način pogleda. Torej, ali je treba zadevni del primerjati s celotno vsebino baze podatkov¹⁸ ali pa presojeti sam zadevni del.

75. V zvezi s tem je treba navesti, da relativen pogled postavlja v slabši položaj izdelovalce velikih baz podatkov¹⁹, saj bo z naraščajočo velikostjo zadevni del vedno manj bistven. V takem primeru pa bi lahko dopolnilno opravljena kakovostna presoja zagotovila ustrezno izravnavo, saj bi se lahko

18 — Podrobneje glej Von Lewinski, navedeno zgoraj v opombi 6, odstavek 15 glede člena 7.

19 — Grützmaier, navedeno zgoraj v opombi 6, str. 340.

relativno majhen zadevni del vendarle štel kot kakovostno bistven. Prav tako bi bilo mogoče povezati oba pristopa glede količine. Tako bi lahko relativno majhen del zaradi njegove absolutne velikosti opredelili kot bistven.

nja,²¹ ki je posledica dejstva, da za zadevni del ne jemljemo izvlečkov ali ga ponovno uporabljamo po tržnih pogojih, temveč drugače. Presoja zadevnega dela, in sicer gospodarske vrednosti, se lahko opravi tudi z vidika tistega, ki je dejanje storil, in sicer, kaj je z jemanjem izvlečkov in ponovno uporabo prihranil.

76. Poleg tega se zastavlja vprašanje, ali lahko združimo količinsko in kakovostno presojo. To lahko pride v poštev le za tiste primere, pri katerih je kakovostna presoja sploh mogoča. Če je to podano, ni razloga zoper presojo zadevnih delov po obeh metodah.

79. Izhajajoč iz cilja člena 7 Direktive, to je varstva naložb, je treba pri presoji bistvenosti vedno upoštevati tudi naložbe izdelovalca baze podatkov.²² Kot izhaja iz uvodne izjave 42, je prepoved jemanja izvlečkov in ponovne uporabe namenjena preprečevanju oškodovanja naložbe.²³

77. V okviru kakovostne presoje vsekakor igra vlogo tehnična ali gospodarska vrednost.²⁰ S tem je lahko zajet tudi del, ki sicer nima velikega obsega, vendar je bistven po vrednosti. Kot primer za vrednost seznamov s področja športa naj navedemo njihovo popolnost in natančnost.

80. Dejavniki za ugotavljanje vrednosti zadevnega dela baze podatkov so lahko torej tudi realizirane naložbe, zlasti stroški pridobivanja.²⁴

78. Gospodarska vrednost zadevnega dela se praviloma meri po neobstoju povpraševa-

21 — Josef Krähn, *Der Rechtsschutz von elektronischen Datenbanken unter besonderer Berücksichtigung des sui-generis-Rechts*, 2001, str. 162.

22 — Primerjaj Guglielmetti, navedeno zgoraj v opombi 7, str. 186; Krähn, navedeno zgoraj v opombi 21, str. 161, in Leistner, navedeno zgoraj v opombi 9, str. 172.

23 — Pri tem po določenem pojmovanju za oškodovanje zadošča že abstraktna prisvojitve, glej Leistner, navedeno zgoraj v opombi 9, str. 173; prim. Herman M. H. Speyart, „De databank-richtlijn en haar gevolgen voor Nederland“, *Informatierecht – AAI* 1996, str. 171 (174).

24 — Carine Doutrelepont, „Le nouveau droit exclusif de producteur de bases de données consacré par la directive européenne 96/9/CE du 11 Mars 1996: un droit sur l'information?“, v: *Mélanges en hommage à Michel Waëlbroeck*, 1999, str. 903 (913).

20 — Gaster, navedeno zgoraj v opombi 15, odstavek 495; Grültzmacher, navedeno zgoraj v opombi 6, str. 340; von Lewinski, navedeno zgoraj v opombi 6, odstavek 15 glede člena 7.

81. Tudi prag bistvenosti v Direktivi nima pravne opredelitve. Po splošnem mnenju v literaturi je zakonodajalec Skupnosti razmejitev namenoma prepustil sodni praksi.²⁵

c) Izraz „nebistveni del vsebine baze podatkov“ v smislu člena 7(5) Direktive (peto in šesto vprašanje za predhodno odločanje)

82. Vendar bistvenost ne sme biti odvisna od tega, ali je podana precejšnja škoda.²⁶ Taka navedba v uvodni izjavi, in sicer na koncu uvodne izjave 42, namreč ne more zadostovati za tako visoko postavitev praga za pridobitev varstva. Poleg tega je vprašljivo, ali bi bilo „precejšnja škoda“ sploh mogoče vzeti za merilo za ugotavljanje bistvenosti, ker bi lahko uvodno izjavo 42 razumeli tudi tako, da je „precejšnja škoda“ dodaten pogoj, ki se zahteva v primerih, pri katerih gre za bistveni del, torej ko je bila bistvenost že ugotovljena. Celotni učinek prepovedanih dejanj, omenjen v uvodni izjavi 8, in sicer „resne gospodarske in tehnične posledice“, ne more upravičiti preveč stroge presoje glede na škodo. Namen obeh uvodnih izjav je namreč to, da se poudari gospodarska nujnost varstva baz podatkov.

83. Tudi za izraz „nebistveni del vsebine baze podatkov“ v smislu člena 7(5) Direktive ni druge pravne opredelitve od tiste, ki jo najdemo v členu 11(8)(a) spremenjenega Predloga Komisije (93) 464 konč.

84. Razlaga merila „nebistveni del“ se mora začeti z namenom določbe, ki je zanjo pravno pomemben. V členu 7(5) Direktive mora biti pokrito tisto področje, ki ni zajeto s členom 7(1), saj ta člen velja le za bistvene dele. Temu primerno je treba „nebistveni del“ tolmačiti tako, da se pod tem pojmom razume del, ki ni presega praga bistvenosti s kakovostnega ali količinskega vidika v smislu člena 7(1). Ta prag tvori zgornjo mejo. Obstaja pa tudi spodnja meja. Ta izhaja iz splošnega načela Direktive, da pravica *sui generis* ne zajema posameznih podatkov.

25 — Doutrelepont, navedeno zgoraj v opombi 24, str. 913; Gaster, navedeno zgoraj v opombi 15, odstavek 496; Leistner, navedeno zgoraj v opombi 9, str. 171, in von Lewinski, navedeno zgoraj v opombi 7, petnajsti odstavek glede člena 7.

26 — Tako Karnell, navedeno zgoraj v opombi 11, str. 1000, in Krähn, naveden zgoraj v opombi 21, str. 163.

85. Nacionalno sodišče je tisto, ki mora oceniti zadevni del v postopku v glavni stvari

z uporabo zgornjih meril za ta konkretni primer.

uporaba poteka iz komercialnih razlogov. Odločilne ostajajo le značilnosti dejanskega stanja, navedene v obeh pravnih opredelitvah.

2. Prepovedi v zvezi z bistvenim delom vsebine baze podatkov

86. Iz pravice izdelovalca na podlagi člena 7(1) Direktive, da lahko prepove določena dejanja, se lahko izpelje prepoved teh dejanj, namreč jemanja izvlečkov in ponovne uporabe. V več uvodnih izjavah²⁷ so tako ta dejanja označena kot „neupravičena“.

87. V nadaljevanju je treba razložiti pojma „jemanje izvlečkov“ in „ponovna uporaba“. Zato je treba razložiti ustrezne pravne opredelitve iz člena 7(2) Direktive. Pri tem je treba spomniti tudi na cilj Direktive, to je uvedbo nove vrste pravice varstva. To bo pri razlagi obeh pojmov treba upoštevati kot orientacijsko merilo.

88. Za obe prepovedani dejanji velja, da ni bistven cilj ali namen uporabnika vsebine baze podatkov. Zato tudi ni odločilno, ali

89. Prav tako za obe prepovedani dejanji velja, da za razliko od člena 7(5) niso zajeta le ponovna in sistematična dejanja. Ker morajo prepovedana dejanja po odstavku 1 zadevati bistvene dele vsebine baze podatkov, zakonodajalec Skupnosti za ta dejanja postavlja manjše zahteve kot v okviru odstavka 5, ki velja za nebistvene dele.

90. V zvezi s tem je treba opozoriti na nomotehnično napako v Direktivi.²⁸ Ker se tudi v pravni definiciji člena 7(2) napotuje na celoto ali bistveni del, se po nepotrebnem podvaja v odstavku 1 že normirani pogoj. Pravna definicija iz člena 7(2) v povezavi s členom 7(5) celo vodi do protislovja. V odstavku 5 je namreč prepovedano jemanje izvlečkov in ponovna uporaba nebistvenih delov. Če bi zdaj jemanje izvlečkov in ponovno uporabo razlagali v skladu s pravno definicijo iz člena 7(2), bi prišli do – nenavadnega – rezultata, da so v členu 7(5)

27 — Glej na primer uvodne izjave 8, 41, 42, 45 in 46.

28 — Glej Kounantos, navedeno zgoraj v opombi 6, str. 121.

določena dejanja v zvezi z nebistvenimi deli prepovedana le, če se ta dejanja nanašajo na celoto ali bistvene dele.

91. Različni udeleženci so opozorili tudi na vidik konkurence. Ta vidik je treba obravnavati ob upoštevanju ozadja, da v končni različici Direktive ni določila o izdajanju prisilnih licenc, ki ga je prvotno predlagala Komisija.

92. Nasprotniki širokega varstva izdelovalca baze podatkov se bojijo, da bi pri takem varstvu obstajala nevarnost oblikovanja monopolov, zlasti pri do zdaj prosto dostopnih podatkih: tako bi lahko izdelovalec, ki je v položaju obvladovanja trga, ta položaj zlorabil. V zvezi s tem je treba spomniti na to, da Direktiva ne izključuje uporabe pravil konkurence iz primarnega prava in sekundarne zakonodaje. Protikonkurenčna ravnanja izdelovalcev baze podatkov so še naprej predmet teh pravil. To izhaja iz uvodne izjave 47 in iz člena 16(3) Direktive, v skladu s katerim Komisija ugotavlja, ali je uporaba pravice *stii generis* vodila k zlorabi prevladujočega položaja ali drugačnemu poseganju v svobodno konkurenco.

93. V tem postopku se je govorilo tudi o vprašanju pravnega obravnavanja prosto dostopnih podatkov. V zvezi s tem vlade, ki so intervenirale v postopku, menijo, da javni podatki niso zaščiteni z Direktivo.

94. Glede tega je treba poudariti, prvič, da varstvo zajema le vsebino baz podatkov, ne pa vsebine podatkov. Nevarnost, da bi se varstvo razširilo tudi na informacije, vsebovane v bazi podatkov, se lahko po eni strani prepreči s tem, da Direktivo glede tega vprašanja, kot je tukaj predlagano, razlagamo ustrezno ozko. Po drugi strani glede na okoliščine primera obstaja obveznost uporabe nacionalnih pravil in pravil Skupnosti o konkurenci.

95. Glede varstva podatkov, ki oblikujejo vsebino baze podatkov, ki je uporabnik podatkov ne pozna, je treba opozoriti na to, da so v Direktivi prepovedana le določena dejanja, in sicer jemanje izvlečkov in ponovna uporaba.

96. Medtem ko prepoved jemanja izvlečkov, določena v Direktivi, izhaja iz poznavanja baze podatkov, to ni nujno povezano s ponovno uporabo. K tej problematiki se je torej treba vrniti v okviru ponovne uporabe.

a) Pojem „jemanje izvlečkov“ v smislu člena 7 Direktive (sedmo vprašanje za predhodno odločanje)

smemo razlagati tako široko, da bi bil s tem zajet tudi posredni prenos. Nasprotno, zahteva se neposredni prenos na drug nosilec podatkov. Za razliko od „ponovne uporabe“ pri tem ni zahtevan dejavnik javnosti. Zadošča tudi zasebni prenos.

97. Pojem „jemanja izvlečkov“ v smislu člena 7(1) Direktive je treba razlagati na podlagi pravne opredelitve iz člena 7(2)(a).

98. Prvi element je prenos vsebine baze podatkov na drug nosilec podatkov, pri čemer je to lahko trajno ali prehodno. Iz besedne zveze „na katerikoli način in v katerikoli obliki“ lahko sklepamo, da je zakonodajalec Skupnosti izhajal iz širokega pomena pojma „jemanja izvlečkov“.

101. Glede drugega elementa, namreč zadevni predmet baze podatkov („celota ali bistveni del“), se lahko sklicujemo na izvajanja o bistvenosti.

102. Naloga nacionalnega sodišča je, da zgornja merila uporabi pri konkretnem dejanskem stanju v postopku v glavni stvari.

99. Zato ni zajet le prenos na nosilec podatkov istega tipa²⁹, temveč tudi na drug tip nosilca podatkov³⁰. Tudi samo tiskanje je tako zajeto s pojmom „jemanje izvlečkov“.

b) Pojem „ponovne uporabe“ v smislu člena 7 Direktive (osmo in deveto vprašanje za predhodno odločanje)

100. Poleg tega se „jemanje izvlečkov“ jasno ne sme razlagati tako, da izvlečenih delov ne sme več biti v bazi podatkov, da bi prepoved veljala. Pojma „jemanje izvlečkov“ pa ne

103. Iz pravne opredelitve v členu 7(2)(b) Direktive izhaja, da ponovna uporaba zadeva dajanje na voljo javnosti.

²⁹ — Von Lewinski, navedeno zgoraj v opombi 6, odstavek 19 glede člena 7.

³⁰ — Gaster, navedeno zgoraj v opombi 15, odstavek 512.

104. Z zavestno uporabo pojma „ponovna uporaba“ namesto „ponovno izkoriščanje“ je zakonodajalec želel jasno izraziti namen, da je varstvo zagotovljeno tudi zoper dejanja nekomercialnih uporabnikov.

108. Vendar tudi, če bi nacionalno sodišče ugotovilo, da gre za javno znane podatke, to ne izključuje, da bi deli baze podatkov, ki vsebujejo javno znane podatke, vendarle uživali varstvo.

105. V pravni opredelitvi definiciji navedena sredstva za „ponovno uporabo“, kot so „distribuiranje primerkov“, „dajanje v najem“ in „sprotni prenos (on-line)“, je treba razumeti le kot taksativno naštevanje, kar izhaja iz pristavka „ali drugimi oblikami prenosa“.

106. Pojem „dajanje na voljo“ je pri dvomu treba razlagati široko³¹, na kar kaže pristavek „vsaka oblika“ iz člena 7(2)(b). Le zamisli³² ali iskanje informacij kot takih na podlagi baze podatkov³³ pa niso zajeti.

109. V členu 7(2)(b) Direktive namreč najdemo tudi ureditev o izčrpanju pravice. Do tega pride le pod določenimi pogoji. Eden od pogojev je „prva prodaja primerka“. Iz tega lahko sklepamo, da lahko pride do izčrpanja le pri takih telesnih predmetih. Če ponovna uporaba poteka drugače kot prek reproduciranega primerka, ni izčrpanja. Glede „on-line“ prenosov je to načelo izrecno določeno v uvodni izjavi 43. Varstvo s pravico *sui generis* se torej ne uporablja le pri prvem „dajanju na voljo javnosti“.

107. Veliko udeleženih strank je trdilo, da so podatki javno znani. Ali je to podano, je treba presoditi na podlagi konkretnega dejanskega stanja, kar je v pristojnosti nacionalnega sodišča.

110. Ker v Direktivi ni navedeno število transakcij po prvem „dajanju na voljo javnosti“, to število ne more igrati nobene vloge. Če gre tako za bistveni del vsebine baze podatkov, je ta zaščiten tudi takrat, ko je izvlečen iz neodvisnega vira, na primer tiskanega medija ali medmrežja, in ne iz same baze podatkov. Za razliko od jemanja izvlečkov „ponovna uporaba“ zajema tudi

31 — Von Lewinski, navedeno zgoraj v opombi 6, sedemindvajseti odstavek glede člena 7.

32 — Von Lewinski, navedeno zgoraj v opombi 6, enaintrideseti odstavek glede člena 7.

33 — Grützmaier, navedeno zgoraj v opombi 6, str. 336.

posredne poti pridobivanja vsebine baze podatkov. Pojem „prenos“ je zato treba razlagati široko.³⁴

predvideni dve možnosti: prepovedana dejanja ali nasprotujejo normalni uporabi baze podatkov ali neupravičeno škodijo interesom izdelovalca baze podatkov.

111. Uporaba navedenih meril za konkretno dejansko stanje v postopku v glavni stvari bo naloga nacionalnega sodišča.

113. To določbo je treba glede razmerja med dejanjem in učinkom razumeti tako, da ni treba, da vsako posamezno dejanje pokaže enega od obeh učinkov, temveč da ima rezultat vseh dejanj enega od obeh prepovedanih učinkov³⁵. Cilj člena 7(5) Direktive je tako kot pri členu 7(1) varstvo interesa amortizacije.

3. Prepovedi glede nebitvenih delov vsebine baze podatkov (deseto vprašanje za predhodno odločanje)

112. V členu 7(5) Direktive je določena, kot je že bilo predstavljeno, prepoved jemanja izvlečkov in/ali ponovne uporabe nebitvenih delov vsebine baze podatkov. Tako se ta določba od člena 7(1) razlikuje, prvič, po tem, da ni prepovedano vsako jemanje izvlečkov in/ali ponovna uporaba, temveč le kvalificirano. Pogoj je, da gre za „ponavljajoča se in sistematična“ dejanja. Drugič, prepoved iz odstavka 5 se od prepovedi iz odstavka 1 razlikuje glede predmeta. Ta prepoved velja že za nebitvene dele. Tretjič, za izravnavo za to, v primerjavi z odstavkom 1, manj strogo zahtevo se v odstavku 5 predvideva, da imajo prepovedana dejanja določen učinek. Pri tem sta v odstavku 5

114. Pri razlagi člena 7 pa je na splošno težava v tem, da nemška jezikovna različica končnega besedila Direktive za razliko od Skupnega stališča vsebuje šibkejšo formulacijo. Tako zadošča, da dejanje „povzroči“ („hinausläuft“) enega od predvidenih učinkov in ne več, da „ima za posledico“ („gleichkommt“). Druge jezikovne različice so formulirane neposredneje in v bistvu napotujejo na to, da jemanje izvlečkov in/ali ponovna uporaba nasprotuje normalni uporabi in nesprejemljivo škodi interesom, ali pa napotujejo na nasprotujoča oziroma škodljiva dejanja.

34 — Von Lewinski, navedeno zgoraj v opombi 6, osemindeseti odstavek glede člena 7.

35 — Leistner, navedeno zgoraj v opombi 9, str. 181, in von Lewinski, navedeno zgoraj v opombi 6, osemnajsti odstavek glede člena 7, opomba 225.

115. V zvezi s tem je treba upoštevati sorodno ureditev v mednarodnem pravu. Učinka, predvidena v členu 7(5) Direktive, se zgleđujeta po členu 9(2) revidirane Bernske konvencije, in sicer po prvih dveh elementih tam normiranega tristopenjskega testa. To pa ne pomeni, da se da oba predpisa enako razlagati.

118. Druge mednarodnopravne ureditve, ki so podobne členu 7(5), najdemo v členu 13 sporazuma TRIPs in nekaterih sporazumih WIPO. Slednje pa lahko kot predpise, ki so bili sprejeti šele po Direktivi, prezremo.

116. Prvič, člen 9 revidirane Bernske konvencije ima drug cilj. Ta ureditev daje pogodbenim strankam pooblastilo, da pod pogojem doseganja zahtev tristopenjskega testa odstopajo od stroge varstvene ureditve. Taka konstrukcija, to je možnost odstopanja za države članice, je v Direktivi predvidena na primer v členu 9.

119. Glede razlage člena 13 sporazuma TRIPs veljajo podobni pridržki kot v zvezi z revidirano Bernsko konvencijo. Tudi v členu 13 se namreč tako kot v členu 9 revidirane Bernske konvencije državam članicam dopušča, da sprejmejo omejitve in odstopanja od izključnih pravic. Za razliko od člena 9 revidirane Bernske konvencije pa sta oba učinka, namreč „nasprotovanje normalni uporabi“ in „neupravičeno škodovanje“, določena enako kot v Direktivi.

117. Drugič, člen 9 revidirane Bernske konvencije se razlikuje po tem, da v njem „nasprotovanje normalni uporabi“ in „neupravičeno škodovanje“ nista formulirani kot alternativni, temveč kot dva od treh kumulativnih pogojev.³⁶

120. Te presoje kažejo, da razlage zgoraj navedenih mednarodnopravnih določb ni mogoče smiselno uporabiti za člen 7(5) Direktive.

36 — Sam Ricketson, *The Berne Convention for the Protection of Literary and Artistic Works: 1886–1986*, 1987, str. 482.

121. Po Direktivi prepovedanim dejanjem jemanja izvlečkov in ponovne uporabe ter v njej določenim učinkom takih dejanj je skupno to, da ni bistven namen dejanj. Člena 7(5) Direktive namreč ob tem, da ni predpisov glede namena, ni mogoče razlagati, kot da bi bil ta bistven. Če bi zakonodajalec Skupnosti želel upoštevati namen, bi v členu 7 Direktive lahko sprejel formulacijo, kot na primer v členu 9(b) Direktive.

ce namreč obe značilnosti povezujejo z „in“³⁸, druge pa z „ali“³⁹. Večina jezikovnih različic in tudi cilj Direktive pa kažejo na to, da je treba obe značilnosti razumeti kot kumulativna pogoja.⁴⁰ Ponavljajoče se, ne pa sistematično jemanje izvlečkov nebistvenega dela vsebine baze podatkov torej ni zajeto.

a) Izraz „ponavljajoče se in sistematično jemanje izvlečkov in/ali ponovna uporaba“

124. Ponavljajoče in sistematično dejanje je podano takrat, ko poteka v rednih časovnih presledkih, na primer tedensko ali mesečno. Če je časovni okvir krajši in vsakokratni del manjši, bo treba dejanje storiti toliko pogosteje, da bi zadevni skupni del izpolnil enega od obeh predvidenih pogojev iz člena 7(5).

122. Pogoj, da gre za „ponavljajoča se in sistematična“ dejanja, naj bi preprečil obidenje pravnega varstva z zaporednimi dejanji, ki se vsakokrat nanašajo le na nebistveni del.³⁷

b) Izraz „normalna uporaba“ v smislu člena 7 (5) Direktive

123. Vendar pa ni jasno, ali sta s tem v členu 7(5) Direktive predvidena alternativna ali kumulativna pogoja. Najprej je potrebna jezikovna razlaga. Tako pa ne dobimo jasnega rezultata. Nekatere jezikovne različice

125. Pojem „normalna uporaba“ v smislu člena 7(5) Direktive je treba razlagati glede na cilj te varstvene klavzule. To izhaja zlasti iz preambule Direktive. V uvodni izjavi 42 je preprečevanje škodovanja naložbam nave-

38 — Večina romanskih različic ter nemška, angleška in grška različica.

39 — Španska, švedska in finska različica.

40 — Leistner, navedeno zgoraj v opombi 9, str. 181, in von Lewinski, navedeno zgoraj v opombi 6, sedemnajsti odstavek glede člena 7.

37 — Gaster, navedeno zgoraj v opombi 15, odstavek 558.

deno kot razlog za prepoved določenih dejanj. V uvodni izjavi 48 je kot cilj varstva v skladu z Direktivo izrecno navedeno „zagotavljanje plačila izdelovalcu“.

126. S tem je nakazana široka razlaga pojma „normalna uporaba“. Tako besedne zveze „nasprotovati [...] uporabi“ ne smemo razumeti le v tehničnem smislu, torej da so zajeti le učinki na tehnično uporabnost zadevne baze podatkov. Nasprotno, člen 7(5) se nanaša tudi na samo gospodarske posledice za izdelovalca baze podatkov. Gre za varstvo gospodarskega izkoriščanja v običajnih okoliščinah.⁴¹

127. Člen 7(5) Direktive se tako ne uporablja le za dejanja, ki vodijo do izdelave konkurenčnega proizvoda, ki potem nasprotuje uporabi baze podatkov s strani izdelovalca.⁴²

128. V posameznih primerih je lahko v členu 7(5) zato zajeta tudi uporaba na potencialnih, to je od izdelovalca baze podatkov še neizkoriščenih trgov. V skladu s tem npr. zadošča, če jemalec izvlečkov ali ponovni uporabnik ne plača licenčnine izdelovalcu baze podatkov. Dopusčanje takih dejanj bi namreč spodbudilo to, da bi tudi druge osebe jemale izvlečke ali ponovno uporabljale vsebino baze podatkov, ne da bi plačale licenčnino.⁴³ Če bi tako obstajala možnost brezplačne uporabe baze podatkov, bi to imelo velike posledice za vrednost licenc. Prihodki bi zato padli.

129. Predpis tudi ni omejen na primer, pri katerem želi izdelovalec baze podatkov uporabiti njeno vsebino enako kot jemalec izvlečkov ali ponovni uporabnik. Prav tako ne igra nobene vloge, da izdelovalec baze podatkov zaradi zakonske prepovedi ni imel možnosti izkoriščanja njene vsebine enako kot jemalec izvlečkov ali ponovni uporabnik.

130. Nazadnje se besedna zveza „nasprotuje [...] uporabi“ ne sme razlagati tako ozko, da bi bilo prepovedano le popolno preprečevanje uporabe. Kot izhaja iz vseh jezikovnih različic z izjemo nemške, prepoved namreč

41 — To je tudi v skladu z razlago člena 13 sporazuma TRIPs s strani odbora WTO (WT/DS160/R z dne 27. julija 2000, 6.183).

42 — Leistner, navedeno zgoraj v opombi 9, str. 181.

43 — Prim. WT/DS160/R z dne 27. julija 2000, 6.186, navedeno zgoraj v opombi 41.

velja že pri nasprotujoči uporabi, to je že pri negativnih učinkih manjšega obsega. Na tej ravni je tudi prag, nad katerim se lahko sprejme prepoved povzročanja škode izdelovalcu baze podatkov.

131. Kot so poudarili nekateri udeleženci, bo naloga nacionalnega sodišča na podlagi zgoraj navedenih meril presoditi konkretna dejanja in njihove učinke na uporabo baze podatkov, ki je predmet postopka.

c) Pojem „neupravičeno škodijo“ v smislu člena 7(5) Direktive

132. Glede razlage pojma „neupravičeno škodovanje“ v smislu člena 7(5) Direktive je treba najprej spomniti, da so že v okviru revidirane Bernske konvencije razpravljali o tem, ali je tako nedoločen pravni pojem sploh mogoče uporabiti. Poleg tega je za razlago pojma „neupravičeno škodovanje“ odločilno, da se poudarijo razlike glede na „normalno uporabo“.

133. Glede področja varstva sporna določba postavlja manjše zahteve alternativni „neupravičeno škodovanje“ kot alternativni „normalna uporaba“, ker se pri prvi varujejo „[upravičeni] interesi“. Varstvo s tem presega pravne položaje in zajema tudi interese, pri čemer so zajeti tudi „upravičeni“, torej legitimni, in ne le pravni interesi.

134. V členu 7(5) so kot izravnalni dejavnik za to alternativo določene strožje zahteve glede učinkov nedovoljenega dejanja. Ne zahteva kakršnegakoli, temveč „neupravičeno škodovanje“. Kvalifikacije „neupravičeno“ sicer ne smemo razlagati preveč strogo. V nasprotnem primeru bi zakonodajalec Skupnosti tudi na tem mestu napotil na škodo ali celo na precejšnjo škodo za izdelovalca.

135. Glede na vse jezikovne različice z izjemo nemške bo treba navedeno razlagati tako, da dejanja v določeni meri škodijo interesom. Direktiva pri tem, kakor tudi na drugih mestih, napotuje na škodo, povzročeno izdelovalcu. V postopku v glavni stvari je bilo zelo jasno pokazano, da varstvo njegovih pravic prizadene gospodarske inte-

rese drugih. To pa ne pomeni, da se lahko pri razlagi člena 7(5) Direktive odločilni vpliv učinkov pravice *sui generis* nanaša na interese drugih oseb ali zaradi mogočih učinkov na davčne prihodke na morebitno „škodovanje“ zadevni državi članici. V Direktivi se mora preprečiti škodo za izdelovalca baz podatkov. Ta cilj je v nasprotju z drugimi učinki tudi izrecno izražen v Direktivi.

pa ne more biti odločilno, ali je jemalec izvlečkov ali ponovni uporabnik konkurent izdelovalca baze podatkov.

136. Jedro interesov v smislu člena 7(5) Direktive so naložbe izdelovalca in njihova amortizacija. S tem tudi tukaj postane gospodarska vrednost vsebine baze podatkov izhodišče za presojo. Osrednjega pomena so učinki na dejanske ali pričakovane prihodke izdelovalca baze podatkov.⁴⁴

138. Tudi v tej zvezi je treba spomniti na to, da je naloga nacionalnega sodišča ugotoviti konkretna dejanja in preveriti, ali jih je treba šteti za „neupravičeno škodovanje“ zakonitim interesom izdelovalca zadevne baze podatkov.

D – *Sprememba vsebine baze podatkov in trajanje zaščite (enajsto vprašanje za predhodno odločanje)*

137. Glede obsega varstva lahko izhajamo iz alternative „normalna uporaba“. Če to alternativo razlagamo tako ozko, da ne zajema tudi varstva potencialnih trgov, na primer novega izkoriščanja vsebine baz podatkov, bo treba poseg na potencialne trge opredeliti vsaj kot škodovanje zakonitim interesom. Ali je to škodovanje neupravičeno, bo odvisno od okoliščin posameznega primera. Pri tem

139. V zadevnem postopku gre za vprašanje, ali vsaka „bistvena sprememba“ vsebine baze podatkov, kar bazi podatkov, ki nastane, podeljuje lastno trajanje varstva, pomeni, da je baza podatkov, ki tako nastane, nova in ločena baza podatkov tudi z vidika uporabe člena 7(5).

44 – Prim. WT/DS160/R z dne 27. julija 2000, 6.229, navedeno zgoraj v opombi 41.

140. V skladu s členom 10(3) Direktive pomenijo spremembe baze podatkov – pod določenimi pogoji – lastno trajanje varstva. V nadaljevanju bom obravnavala enega od pogojev, in sicer merilo „bistvena sprememba v vsebini baze podatkov“ in posledice, ki izhajajo iz tega. V zadevnem postopku je treba preveriti problematiko v zvezi s „ponavljajočim se in sistematičnim jemanjem izvlečkov in/ali ponovno uporabo“ v smislu člena 7(5) Direktive.

141. V bistvu to vprašanje za predhodno odločanje zadeva predmet podaljšane trajanja varstva. V zvezi s tem je treba pojasniti, ali bistvene spremembe vodijo k nastanku druge baze podatkov. Če se ugotovi, da poleg stare, še naprej obstoječe baze podatkov nastane še nova baza podatkov, je odločilno, na katero bazo podatkov se prepovedana dejanja nanašajo.

142. Glede na različne utemeljitve je treba obravnavati tudi vprašanje, ali je člen 10(3) Direktive treba razlagati tako, da ureja le trajanje varstva, ne pa tudi predmet varstva.

143. Iz besedila člena 10(3), po katerem z bistveno spremembo pod določenimi pogoji „baza podatkov, ki izhaja iz te naložbe,

izpolni pogoje za lastno trajanje varstva“, je mogoče sklepati, da je zakonodajalec Skupnosti izhajal iz tega, da takšna sprememba pomeni nastanek samostojne baze podatkov. Ta rezultat potrjujejo tudi druge jezikovne različice.

144. Proti temu ni mogoče navesti niti sistematične razlage. Člen 10 ima podnaslov „Trajanje varstva“, vendar to ne pomeni, da ta člen vsebuje le predpis o časovnem obdobju, ne pa tudi predpisa o zadevnem predmetu varstva.

145. Da gre za nastanek nove baze podatkov ob bistveni spremembi pod določenimi pogoji potrjuje tudi stališče, ki ga je Skupnost zastopala v okviru WIPO.⁴⁵

146. Jasno je, da se lahko v členu 10(3) določen nov začetek trajanja varstva nanaša le na določen predmet. Iz zgodovine nastanka te določbe izhaja, da mora iz nove

⁴⁵ – Standing Committee on Copyright and Related Rights (19. maj 1998), SCCR/1/INF/2.

naložbe izhajajoč rezultat uživati varstvo.⁴⁶ Omejevanje predmeta varstva na novo bazo podatkov je v skladu s ciljem zagotavljanja novega trajanja varstva.⁴⁷

met nove naložbe. Tako je vsakič predmet varstva aktualna različica, tj. celotna baza podatkov.⁴⁸

147. Na tem mestu je treba spomniti, da je baza podatkov, ki je predmet tega postopka, tako imenovana dinamična baza podatkov, tj. baza podatkov, ki se stalno posodablja. Pri tem je treba upoštevati, da je treba kot spremembe v smislu člena 10(3) Direktive obravnavati ne le izbrise in dopolnitve, temveč, kot je jasno iz uvodne izjave 55, tudi temeljit preizkus vsebine baze podatkov.

150. To razlago potrjuje tudi zgodovina nastanka Direktive. Tako je člen 9 prvotnega predloga⁴⁹ predvideval podaljšanje trajanja varstva baze podatkov, vendar Komisija v obrazložitvi k temu predlogu izrecno omenja primer nove „izdaje“ baze podatkov⁵⁰. V spremenjeni predlog je bilo nato vključeno ustrezno pojasnilo v zvezi z nenehno posodobljenimi bazami podatkov.⁵¹ V pravni opredelitvi v členu 12(2)(b) je izrecno omenjeno neprekinjeno kopičenje majhnih sprememb, značilno za dinamične baze podatkov.

148. Značilno za dinamično bazo podatkov je, da vselej obstaja le ena baza podatkov, in sicer tista, ki je vsakič najbolj posodobljena. Prvotne različice „izginejo“. S tem pa se postavlja vprašanje, na kaj se nanaša novo trajanje varstva, se pravi, kaj je varovan predmet, tj. nov predmet.

151. Gledano s tega vidika je v členu 10(3) Direktive tako predviden „rolling“ pravice *sui generis*.

149. Izhajati je treba iz cilja sprememb, namreč posodobitve baze podatkov. To pomeni, da je celotna baza podatkov pred-

48 — Simon Chalton, „The Effect of the E. C. Database Directive on United Kingdom Copyright Law in Relation to Databases: A Comparison of Features“, *E. I. P. R.* 1997, str. 278 (284); Hornung, navedeno zgoraj v opombi 16, 173 in naslednje; Leistner, navedeno zgoraj v opombi 9, str. 209; prim. St. Beutler, „The Protection of multimedia products under international law“, *UFFITA*, 1997, str. 5 (24); Guglielmetti, navedeno zgoraj v opombi 7, str. 192, in Speyart, navedeno zgoraj v opombi 23, str. 171 (173).

49 — KOM(92) 24 konč.

50 — Utemeljitev predloga KOM(92) 24, točka 9.2.

51 — KOM(93) 464 konč.

46 — Skupno stališče (ES) št. 20/95, navedeno zgoraj v opombi 14, točka obrazložitve 14.

47 — Von Lewinski, navedeno v opombi 6, odstavek 5 glede člena 10.

152. Nazadnje rešitev, tukaj predlagana za dinamične baze podatkov, ustreza tudi nalogi, da je vedno rezultat tisti, ki se varuje, se pravi nova in ne več stara baza podatkov. Razlika v primerjavi s statičnimi bazami podatkov je v tem, da stara baza podatkov pri dinamičnih bazah podatkov preneha obstajati, saj se nenehno spreminja v novo bazo podatkov.

naložbe v dinamične baze podatkov zapostavljene.

153. Dejstvo, da velja pri dinamičnih bazah podatkov trajanje varstva za vso bazo podatkov in ne le za spremembe, lahko ne glede na cilj in predmet nove naložbe upravičimo z dejstvom, da je praktična le presoja baze podatkov kot celote.

155. Naloga nacionalnega sodišča je, da oceni konkretne spremembe baze podatkov, ki je predmet postopka v glavni stvari. V okviru tega preverjanja mora nacionalno sodišče upoštevati, da se tudi nebistvene spremembe v zadostnem številu obravnavajo kot bistvene spremembe. Kot izhaja iz uvodne izjave 54 k Direktivi, nosi dokazno breme glede dejstva, ali so izpolnjeni pogoji iz člena 10(3), izdelovalec nove baze podatkov.

154. Celovito presojo potrjuje nadalje tudi cilj varstva naložb in cilj spodbujanja naložb. Ta cilja lahko pri dinamičnih bazah podatkov dosežemo le tako, da so zajete tudi posodobitve.⁵² V nasprotnem primeru bi bile

156. Nacionalno sodišče mora tudi presoditi, v katerem trenutku je presežen prag bistvenosti dela. V zvezi s tem je treba preveriti, ali je nova naložba bistvena. V okviru presoje bistvenosti se izhaja iz zahteve v skladu s členom 7 Direktive. Pri tem je treba upoštevati tudi ustrezne zahteve glede naložb. To velja kljub okoliščini, da se v členu 10(3) Direktive izrecno govori o „novi naložbi“, medtem ko člen 7 zadeva prve naložbe.⁵³

52 — Grützacher, navedeno v opombi 6, str. 390 in naslednje.

53 — V zvezi s tem izčrpno glej Leistner, navedeno zgoraj v opombi 9, str. 207 in naslednje.

VII – Predlog

157. Sodišču predlagam, naj na vprašanja za predhodno odločanje odgovori:

1. Za razlago izrazov „ bistveni del vsebine baze podatkov“ in „nebistveni del vsebine baze podatkov“ iz člena 7 Direktive Evropskega parlamenta in Sveta št. 96/9/ES z dne 11. marca 1996 o pravnem varstvu baz podatkov ni pomembno, ali so dela, podatki in drugo gradivo, ki izhajajo iz baze podatkov, enako sistematično in metodično razporejeni ter individualno dostopni kot tisti iz baze podatkov.
2. Pojem „pridobivanje“ iz člena 7(1) Direktive je treba razumeti tako, da ta zajema tudi s strani izdelovalca ustvarjene podatke, če ustvarjanje podatkov poteka hkrati z njihovo obdelavo in od tega ni ločljivo.
3. Pojem „preverjanje“ iz člena 7(1) Direktive je treba razumeti tako, da to ni omejeno na občasno zagotavljanje, da so v bazi podatkov vsebovane informacije pravilne ali da ostanejo pravilne.
4. Pojem „bistveni del vsebine baze podatkov, ocenjen kakovostno [...]“ v členu 7 (1) Direktive je treba razlagati tako, da se upošteva tehnična ali komercialna vrednost zadevnega dela. Pojem „bistveni del vsebine baze podatkov, ocenjen

[...] količinsko“ člena 7(1) Direktive je treba razlagati tako, da je pomemben obseg zadevnega dela. V obeh primerih ni odločilno le razmerje zadevnega dela do celotne vsebine.

5. Pojem „nebistveni deli baze podatkov“ iz člena 7(5) Direktive je treba razumeti tako, da so takšni deli več kot posamezni podatki in manj kot „bistveni deli“ v smislu člena 7(1).

6. Pojem „jemanje izvlečkov“ iz člena 7 Direktive zajema le prenos vsebine baze podatkov neposredno iz baze podatkov na drug nosilec podatkov.

7. Pojem „ponovna uporaba“ iz člena 7 Direktive ne zajema le dajanja na voljo javnosti vsebine baze podatkov neposredno iz baze podatkov, temveč tudi dajanje na voljo javnosti posredno iz baze podatkov izvirajočih del, podatkov in drugega gradiva brez neposrednega dostopa do baze podatkov.

8. Kot „dejanja, ki nasprotujejo normalni uporabi te baze podatkov,“ iz člena 7(5) Direktive je treba obravnavati takšna dejanja, ki ovirajo gospodarsko uporabo pravice *sui generis* s strani njenega imetnika tudi na potencialnih trgih. Kot „dejanja, ki neupravičeno škodijo zakonitim interesom izdelovalca baze podatkov,“ iz člena 7(5) Direktive je treba obravnavati takšna dejanja, ki škodijo legitimnim gospodarskim interesom izdelovalca v meri, ki presega določen prag.

9. Člen 10(3) Direktive je treba razumeti tako, da vsaka „bistvena sprememba“ vsebine baze podatkov, kar bazi podatkov, ki tako nastane, podeljuje lastno trajanje varstva, pomeni, da je treba bazo podatkov, ki tako nastane, tudi za namene člena 7(5) šteti za novo in ločeno bazo podatkov.

PRILOGA

(Predložitvena odločba)

24. Tretja bistvena dejavnost pred izdajo informacij pred dirko je sestavljanje seznamov konjev. To dejavnost opravlja klicni center družbe Weatherbys, ki stalno zaposluje do 32 oseb. Te osebe telefonsko (in po faksu) sprejemajo vpise konjev. Za večino dirk mora biti konj prijavljen pet dni pred dirko ob poldne. Klicatelj se identificira z njemu dodeljeno osebno identifikacijsko številko. Od njega se zahteva, naj pove v publikaciji Racing Calendar objavljeno kodno številko dirke, na katero prijavlja konja, ter ime konja in ime njegovega lastnika.

25. Družba Weatherbys v dveh stopnjah preveri ujemanje lastnosti konja z merili za sprejetje na dirko. Prva stopnja poteka neposredno po tem, ko je bil konj prijavljen na dirko. Starost in spol konja se primerjata s pogoji zadevne dirke; če konj ne izpolnjuje enega pogoja, se na zaslonu pojavi opozorilo in prijava se zavrne. Računalniški sistem obdelovalca podatkov opozori, če oseba, ki je prijavila konja na dirko, ni bila s predložitvijo pisnega pooblastila uradno pooblaščen za sodelovanje z

družbo Weatherbys, če lastnik konja ni vpisan, če trener nima licence, če trener družbi Weatherbys ni sporočil, da je konj v njegovi oskrbi, ali če ime konja ni vneseno, obdelovalec pa nato zavrne prijavo. Za lažjo identifikacijo v „postopku potrditve“, ki sledi temu, se vsaki prijavi dodeli posebna referenčna številka. Postopek potrditve je predstavljen spodaj.

26. Dejstvo, da je konj prijavljen na dirko, še ne pomeni, da bo na dirki tudi sodeloval. Prvič, treba je preveriti, ali konj izpolnjuje merila za sprejetje na dirko. Drugič, trener mora potrditi, da je sodelovanje konja na dirki načrtovano (temu se reče „potrditi sodelovanje konja“ in poteka na dan pred dirko). Tretjič, tudi potrjenemu konju se lahko zavrne sodelovanje, če je npr. za dirko preveč potrjenih sodelovanj za dirko. Ker mora biti konj pred sodelovanjem na dirki „potrjen“, lahko, in to tudi dejansko stori, trenerji konje „prijavijo“ na več kot le eno dirko na isti dan, čeprav vedo, da bodo pozneje konja „potrdili“ le za eno dirko ali ga celo ne bodo potrdili za nobeno dirko.

27. Po preteku prvotnega roka za prijavo računalnik obdela prijave, pri čemer sestavi seznam po dirkah za isti dan dirk. Nato seznam „začasnih prijav“ (tj. prijav, ki še niso bile dvakratno preverjene, kot je predstavljeno spodaj, in katerim še niso bile dodane uteži) objavijo na skupni medmrežnih straneh organizacije BHB in družbe Weatherbys ter prek informacijske storitve organizacije BHB na videostraneh.

28. Vsi telefonski pogovori se snemajo. Popoldne se ponovno predvajajo in primerjajo z računalniškim poročilom o presoji. Obdelovalec podatkov, ki posluša posnete prijave, ni nikoli obdelovalec, ki je klic sprejel. Tako se izvede dvojno preverjanje, tako da se v največji mogoči meri zagotovi, da so bile navedbe klicatelja pravilno razumljene in izvedene ter da je izdani seznam prijav v največji mogoči meri pravilen.

29. Družba Weatherbys nato izvede drugo stopnjo preverjanja izpolnjevanja meril za sprejetje konjev na dirko. Ker se ta stopnja nanaša na obsežne navedbe dotedanjih uspehov konja in je treba te navedbe primerjati z ustreznimi pogoji zadevne dirke, se to ne izvede takoj, da ne bi zavlačevali z obdelavo prijav. To opravi računalnik po preteku roka za prijavo, pri čemer se opira na dotedanje uspehe in hendikep. Hkrati računalnik izračuna utež in jo doda, kot je opisano zgoraj. Nato se na enak način kot zgoraj objavi „potrjen“, dvakrat preverjeni seznam prijav, ki vsebuje tudi dodane uteži.

30. Preden je konj sprejet na objavljeni končni seznam sodelujočih konj, je treba izvesti še en postopek. „Prijavljenega“ konja mora „potrditi“ še njegov trener, če naj ta konj sodeluje na dirki. Rok za potrditev je praviloma na dan pred dirko – trenutno v poletnih mesecih do 10. ure zjutraj in pozimi do 10.15 ure zjutraj. Ta postopek zahteva, da trener pred pretekom roka pokliče klicni center družbe Weatherbys in „da potrdilo“ (se pravi da potrdi sodelovanje konja). Po preteku tega roka klicni center klicev za potrditev ne sprejema več. Pri oddaji potrditve po telefonu klicni center prijavo identificira s pomočjo referenčne številke, ki je bila tej prijavi dodeljena na začetku in jo mora klicatelj navesti.

31. Po preteku tega roka računalnik vsakemu konju dodeli številko jahačevega jopiča. To se izvede ob upoštevanju dodane končne teže (skupaj z vsemi kaznimi, dodeljenimi do jutra potrditve). Pri konjih, ki jim je bila dodana enaka utež, je vrstni red ali naključen (v primeru hendikepov) ali pa po abecednem vrstnem redu imen konjev (pri dirkah brez hendikepa). Za dirke na določeno razdaljo računalnik poleg tega dodeli naključno številko izhodiščnega boksa, iz katere je razvidno, iz katerega boksa bo konj nastopil. Izhodiščni položaj je informacija, ki jo, kot je znano, polgalci stav upoštevajo – pri čemer je pomen žreba odvisen od hipodroma, dolžine

dirke itd. Izvede se tudi nadaljnje preverjanje vseh najnovejših rezultatov potrjenih konjev. Če ti rezultati po pogojih dirke vodijo do kazni, se ta kazen doda dodani osnovni uteži. V veliko primerih, odvisno od pogojev dirke, je treba uteži potrjenih konjev v računalniku popraviti. Če število potrjenih konjev presega najvišje mogoče število sodelujočih konj, ki ga je Jockey Club določil iz varnostnih razlogov (informacija, ki je prav tako shranjena v bazi podatkov), je lahko poleg tega nujno, da se dirka po ustaljenih predpisih razdeli ali pa se, prav tako po ustaljenih pravilih, nekaj konjev izključi (tj. se jih ne sprejme na končni seznam sodelujočih konj).

32. Upravljanje baze podatkov BHB (vključno z zgoraj omenjenimi koraki, ki vodijo k sestavljanju končnega seznama sodelujočih konj) je le del nalog organizacije BHB. Opravljanje vseh nalog za britansko industrijo konjskih dirk organizacijo BHB trenutno stane 15 milijonov angleških funtov na leto. Obratovalni stroški organizacije BHB za bazo podatkov BHB zato znašajo okoli 25 % vseh stroškov. Organizacija BHB se financira sama, pri čemer njeni prihodki v veliki meri izvirajo iz pristojbin za registracijo in licence, pristojbin za prirejanje dirk hipodromov in pristojbin za prijavo, ki jih plačajo lastniki in hipodromi. Del prihodkov so tudi pristojbine za uporabo, ki se tretjim osebam zaračunajo za uporabo informacij iz baze podatkov BHB. Te pristojbine na letni ravni znašajo nekaj več kot milijon GBP in tako krijejo okoli 25 % stroškov upravljanja baze podatkov BHB.

33. Družba Weatherbys npr. Williamu Hillu in drugim pobiralcem stav dostavlja informacije iz baze podatkov BHB. Obstaja sporazum med družbo Weatherbys in Williamom Hillom, po katerem družba Weatherbys Williamu Hillu dostavlja informacije iz baze podatkov BHB. Za to dostavljanje informacij William Hill in drugi pobiralci stav družbi Weatherbys plačujejo pristojbino, ta pa pristojbino plačuje tudi organizaciji BHB.

34. Do leta 1999 pobiralci stav, ki stave ponujajo zunaj hipodroma, organizaciji BHB niso neposredno plačevali za uporabo informacij iz baze podatkov BHB. Od leta 1999 so različni pobiralci stav, ki stave ponujajo zunaj hipodroma, organizaciji BHB neposredno plačevali za uporabo informacij pred dirko iz medmrežja. Nasprotno pa so drugi pobiralci stav, ki stave ponujajo zunaj hipodroma, vključno s tremi največjimi pobiralci stav in podjetjem Tote, ki je v državni lasti, v času sprožitve tega postopka decembra 2000 zavrnilo plačevanje pristojbin za licence organizaciji BHB za uporabo informacij pred dirko, ker takšna licenca ni bila potrebna.

35. Nekateri drugi uporabniki informacij pred dirko (recimo združenje pobiralcev stav na hipodromu, elektronske založbe in združenje hipodromov) pa organizaciji BHB neposredno plačujejo za te informacije.

[...]

Medmrežna storitev Williama Hilla

40. Zadevni postopek zadeva poslovno dejavnost, ki so jo William Hill in nekateri njegovi konkurenti začeli opravljati nedavno, in sicer sprejemanje stav prek medmrežja. Trenutno gre za majhen del celotnega prometa tožene stranke. William Hill je svojo prvo medmrežno stran postavil junija 1996 za pospeševanje storitev telefonskih stav. Maja 1999 je začel s stavami na konjske dirke, ki so bile na začetku dnevno omejene na manjše število izbranih dirk, za katere je določil svoje kvote. To dejavnost je razvil v obsežno storitev, ki zajema večino dirk in neposrednih sprememb ponujenih kvot. Ta razširjena storitev se je začela na dveh medmrežnih straneh, na „mednarodni strani“ 3. februarja 2000 in na „britanski strani“ 13. marca 2000. Javnost ima prek medmrežja dostop do teh strani in lahko vidi, kateri konji tekmujejo na kateri dirki in katere kvote nudi William Hill. Kdor želi, lahko stave

sklepa po elektronski poti. Stranke potrebujejo še dodatne informacije (npr. o jahaču ali trenerju konja), če naj imajo stranke dovolj informacij za oceno možnosti uspeha konja. Če stranka takšne informacije zahteva, jih mora pridobiti kje drugje, npr. iz časopisov. Priloga F je primer vrste informacij, ki so za posamezno dirko na voljo v časopisu *Racing Post*.

41. William Hill določa in objavi lastne stavne kvote za konjske dirke, ki se imenujejo kvote „Early Bird“ in „Ante-post“. Kvote „Early Bird“ določajo kompilatorji kvot Williama Hilla na podlagi lastnih sposobnosti in ocen, kvote pa so praviloma ponudijo na začetku dneva za dirke, ki so na sporedu isti dan. Trenutno William Hill ponuja cene za „Early Bird“ za okoli 2000 konjskih dirk v Združenem kraljestvu. Kvote „Ante-post“ so tiste, ki jih William Hill ponudi za določene dirke, in sicer dan ali več dni pred dirko. Pet primerov tega, kar lahko uporabnik medmrežne storitve Williama Hilla vidi na svojem računalniškem zaslonu, je priloženih k tej prilogi. Prvi primer (priloga A) je bil vzet z medmrežne strani 13. marca 2000 ob 12.20 uri. Nanaša se na dirko, ki je tega dne ob 14.00 potekala v Plumptonu. Imena konjev ustrezajo potrjenim sodelujočim konjem. Drugi primer (priloga B) je bil vzet z medmrežne strani na isti dan in se nanaša na Grand National, ki je bil na sporedu 8. aprila 2000. Tretji primer (priloga C) je bil vzet z medmrežne strani teden dni pozneje, se pravi 21. marca 2000, zadeva pa prav tako Grand National. Primerjava zadnjih dveh omenjenih primerov kaže, da se lahko seznam in skupno število sodelujočih konjev spreminjata, ko se bliža dan dirke. Pri tem se ne spreminjata le identiteta in število konjev, temveč tudi čas dirke. Priloga A je primer posebej majhnega tekmovanja z majhnim številom sodelujočih konjev. Veliko dirk je precej večjih. Tako je npr. medmrežna stran Williama Hilla 13. marca 2000 pokazala, da je bilo na Lincoln Handicapu, dirki, ki je bila na sporedu v Doncasterju 25. marca 2000 na razdalji ene milje, 58 prijavljenih konjev. 21. marca 2000 je medmrežna stran navajala, da se je število zmanjšalo na 46 konjev. Prilogi D oz. E vsebujeta te dve strani v natisnjeni obliki.

42. Od maja 1999 do februarja 2000 je William Hill stave prek medmrežja ponujal le za izbrane dirke (za dirke, za katere je ponujal kvote „Early Bird“ in „Ante-post“). Vsak dan so bili med 9.00 in 10.15 sodelujoči konji za dirke „Early Bird“ ročno

vneseni skupaj s pripadajočimi kvotami, pri čemer so bili zadevni podatki o dirki vzeti iz kart dirke, ki so bile objavljene v nacionalnem časopisju. Potencialni sodelujoči konji v dirkah „Ante-post“ so bili ročno vneseni s pomočjo objavljenih seznamov. V obeh primerih so bili sodelujoči konji razvrščeni v vrstnem redu svojih kvot, pri čemer je bila prva navedena najkrajša (najnižja). Od februarja 2000 William Hill ponuja stave prek medmrežja za vse pomembne konjske dirke v Združenem kraljestvu. Zadevni podatki za vse dirke, ki so na sporedu tistega dne (vključno z dirkami, za katere se ponujajo kvote „Early Bird“), so vzeti iz RDF, ki jih zagotavlja SIS in so objavljeni na dan dirke med 5.00 in 7.00, odvisno od tega, kdaj so RDF pripravljene. Ker William Hill ponuja kvote „Early Bird“ ali „Ante-post“, so sodelujoči konji navedeni po vrstnem redu ponujenih kvot. V drugih primerih (ali če takšne kvote še niso bile določene) William Hill ponuja začetno ceno, pri čemer so sodelujoči konji razvrščeni po abecednem vrstnem redu.

43. Ti podatki so bili v času objave na medmrežni strani William Hilla (tj. na dan zadevne dirke) že od jutra dneva pred dirko na razpolago iz drugega vira in ne s strani SIS. Tako so bili npr. objavljeni v časopisih in na različnih teletekstih.

44. Kot izhaja iz prilog, informacije, objavljene na medmrežnih straneh Williama Hilla, zajemajo imena konjev na dirki, datum, čas in/ali ime dirke in ime hipodroma, na katerem poteka dirka. Glede na število vnosov predstavljajo te majhen del baze podatkov BHB. Na medmrežni strani Williama Hilla se ne pojavljajo nobene druge informacije iz baze podatkov BHB. Tako William Hill ne prikazuje npr. imen jahačev, številke jahačevega jopiča ali konju dodane uteži oziroma uteži, ki jo mora konj nositi. William Hill nikakor ne prikazuje informacij o dirkalni formi konjev. Prav tako ne prikazuje drugih številnih informacij, ki so vsebovane v bazi podatkov BHB in se uporabljajo za vzrejno knjigo, za dejavnosti Jockey Cluba in/ali za dejavnosti organizacije BHB.

45. Konjske dirke na medmrežni strani Williama Hilla niso enako razporejene kot v bazi podatkov BHB. Poleg tega William Hill seznam sodelujočih konjev sestavlja glede na kvote, pri katerih je na vrhu favorit, ali pa po abecednem vrstnem redu. Razen v morebitnih naključnih primerih seznam niso sestavljeni na enak način kot v bazi podatkov BHB. Vendar pa je vsak seznam sodelujočih konjev, objavljen na medmrežni strani Williama Hilla, popoln seznam sodelujočih konjev za vsako dirko.

46. William Hill nima neposrednega dostopa do baze podatkov BHB. Informacije, objavljene na medmrežni strani Williama Hilla, so v preteklosti izvirale in lahko v prihodnosti izvirajo iz dveh virov: 1. iz večernih časopisov, ki izidejo na dan pred dirko in/ali 2. iz RDE, ki jih SIS da na razpolago zjutraj na dan dirke. RDF so vzeti iz baze podatkov BHB. Informacije v časopisih prav tako izvirajo iz baze podatkov BHB: časopisom jih posreduje družba Weatherbys.

47. Ni sporno, da SIS in časopisi nimajo pravice Williamu Hillu podeliti podlicence za uporabo katerihkoli informacij iz baze podatkov BHB na njegovi medmrežni strani, tega pa tudi niso storili.